Stadskerk Nijmegen (OCP), 29 augustus 2021
Voorganger: ds. Anneke de Vries (geestelijk verzorger RadboudUMC, PKN)

[1e lezing: Zacharia 8, 4-8 +20-23) (Nieuwe Bijbelvertaling)
4 Dit zegt de HEER van de hemelse machten: Opnieuw zullen er op de pleinen van Jeruzalem oude
mensen zitten, steunend op hun stok vanwege hun hoge leeftijd, 5 en de straten zullen krioelen
van de spelende kinderen. 6 Dit zegt de HEER van de hemelse machten: Ook al lijkt het jullie, die
van dit volk nog over zijn, nu onmogelijk, waarom zou het voor mij onmogelijk zijn? – spreekt de
HEER van de hemelse machten. 7 Dit zegt de HEER van de hemelse machten: Ik zal mijn volk
bevrijden uit het land waar de zon opkomt en het land waar de zon ondergaat 8 en hen naar
Jeruzalem brengen. Daar zullen ze wonen. Zij zullen mijn volk zijn en ik hun God, in onwankelbare
trouw. (…)
20 Dit zegt de HEER van de hemelse machten: Er zullen opnieuw mensen komen uit allerlei landen
en steden. 21 De inwoners van de ene stad zullen naar de volgende stad gaan en zeggen: “Ga met
ons mee. Wij zijn op weg om eer te bewijzen aan de HEER van de hemelse machten en zijn gunst af
te smeken.” 22 Grote en machtige volken zullen naar Jeruzalem komen om daar de HEER van de
hemelse machten te vereren en zijn gunst af te smeken. 23 En dit zegt de HEER van de hemelse
machten: Als die tijd is gekomen, zullen tien mannen uit volken met verschillende talen een Joodse
man bij de slip van zijn mantel grijpen met de woorden: “Wij willen ons bij u aansluiten, want we
hebben gehoord dat God bij u is.”

[Evangelie: Marcus 8,22-26] (Nieuwe Bijbelvertaling)
22 Ze kwamen in Betsaïda. Er werd een blinde bij hem gebracht, en men smeekte hem om de man
aan te raken. 23 Hij pakte de blinde bij de hand en bracht hem buiten het dorp. Hij deed wat
speeksel op zijn ogen, legde er zijn handen op en vroeg: ‘Ziet u iets?’ 24 Hij begon weer te zien
en zei: ‘Ik zie mensen, het zijn net bomen, maar ze lopen rond.’ 25 Daarna legde hij weer zijn
handen op de ogen van de blinde. Deze sperde zijn ogen open en genas; hij zag alles nu heel
helder. 26 Hij stuurde hem naar huis met de waarschuwing: ‘Ga het dorp niet in!’

[overweging:]

Het leven als gelovig mens is geen leven van rozegeur en manenschijn. Tijden van vertrouwen en vreugde kun je hebben, dankbaarheid misschien, maar ook tijden van verwarring en onzekerheid. Tijden van je gezegend weten en tijden van grote twijfel. Tijden waarin je goed aanvoelt waar het werkelijk om gaat in het leven, je in contact bent met je bronnen, en tijden dat je er niks van snapt, dor en droog. Ik vermoed dat ieder van ons hier wel zo zijn en haar eigen ervaringen mee heeft. Ikzelf net zo goed.

Met de leerlingen van Jezus gaat het al net zo. Aan het begin, als Jezus hen roept, laten ze alles uit hun handen vallen om Hem te volgen, later gaan ze er zelf op uit om zijn boodschap te verkondigen en zieken te genezen, maar even zo vaak zegt Jezus tegen ze: snappen jullie het nou nog niet? Begrijpen jullie niet wat dit betekent? Zijn jullie ziende blind? Kennelijk vatten de leerlingen de boodschap van Jezus heel vaak niet. Marcus vertelt dat Jezus dingen heel vaak twee

keer moet doen, voor de betekenis enigszins begint door te dringen: twee keer is er een wonderbare spijziging, twee keer geneest Jezus een dove, twee keer bedwingt Jezus een storm op het meer. Het leren geloven is kennelijk van het begin af aan al een moeilijk leerproces geweest.

En eigenlijk zie je dat in de hele bijbel. Van de profeet Zacharia hebben we nu een heilsprofetie gelezen, beloften voor het oude volk van vrede en vreugde en erkenning door andere volken, maar even zo vele teksten verhalen van een afvallig volk, dat andere goden achterna loopt. Ook voor het oude Israël was het leren geloven een moeilijk proces.

==========

En nu gaan Jezus en zijn leerlingen dan naar Bethsaïda. Bethsaïda ligt aan de overkant van het meer van Galilea, ten westen ervan, in het land van de heidenen, de Gerasenen. De overkant is de onveilige kant. De vorige keer dat ze daar kwamen waren stond er ook al geen welkomstcomité: fijn dat u er bent! Nee, de man met de onreine geesten stond hen vloekend en tierend op te wachten. Toch gaat Jezus nu opnieuw over het meer naar de overkant.

En dan is daar die blinde man. Men smeekte Jezus om hem aan te raken. Dat is opvallend. Men smeekte Jezus niet om hem te genezen maar om hem aan te raken. Een aanraking van Jezus is al genoeg. Was dat misschien geen gewone blindheid?

Jezus neemt de man bij de hand en leidt hem naar buiten het dorp. Weg van de blikken van de anderen. Weg uit de onveiligheid. En ene mens is de ander een wolf. Was het dat? Weg van alles wat hij niet meer aan kon zien. Ogen dicht, en dan is iedereen weg. Zo doen kleine kinderen dat ook. Zo is de boze buitenwereld mooi verdwenen. Ogen dicht, deur dicht, alles dicht en gesloten. Alleen dan ben je veilig. Als je alles dicht en gesloten houdt. Is het misschien zo met die man? Dat hij zich zo onveilig voelt, dat hij zijn ogen wel moet sluiten? Alles en iedereen moet buitensluiten? Zich terug moet trekken uit de verbondenheid met anderen? Hij woont wel temidden van de anderen maar hij maakt geen contact. Hij is er niet echt.

Jezus neemt hem mee het dorp uit. Weg, naar buiten, de ruimte in. In de hoop dat de man, in de veiligheid van de afzondering, in het vertrouwde gezelschap van Jezus en voor Gods aangezicht, zichzelf zal hervinden, moed en kracht zal vinden, voor het leven van alledag. Dan zal hij het kunnen verdragen om de anderen aan te zien, om zelf in de ogen gekeken te worden, om gekend te worden, om vrij van angst deel uit te maken van de gemeenschap.

Jezus doet speeksel op zijn ogen en legt er zijn handen op. Precies wat een vader of moeder doet bij een kind met een wond, met een pijnlijke plek. Zodat het kind voelt dat het veilig is, dat er aandacht is voor wat pijn doet. Dat de pijn aangeraakt wordt. Dat maakt de pijn al meteen een stuk minder. Zo doet ook Jezus, zo is ook Jezus deze blinde man nabij. Zo maakt hij deze man duidelijk dat hij een kind van God is, veilig en geborgen.

Met speeksel bestrijkt Jezus zijn ogen en legt er zijn handen op, op de plek waar de pijn van zijn leven zit. En dat helpt hem, de man begint al iets te zien, maar zo'n proces kost tijd. Jezus legt nogmaals zijn handen op zijn ogen, en nu kan de man goed zien. Nu is zijn vertrouwen voldoende om zijn ogen wijd open te sperren "en hij zag nu alles heel helder" staat er. Nu kan hij terugkeren in de gemeenschap en daar zijn plaats innemen. Zijn wie hij is. Want daarvoor zijn wij gemaakt – om te zijn wie je bent. Maar rustig aan: eerst maar eens terug naar zijn familie. En dan dat prachtige lied van Huub Oosterhuis zingen:

De Heer heeft mij gezien en onverwacht
ben ik opnieuw geboren en getogen.
Hij heeft mijn licht ontstoken in de nacht,
gaf mij een levend hart en nieuwe ogen.

==========

Jezus geeft niet op – telkens komt hij de leerlingen tegemoet, nog eens en nog eens, hij steekt het meer over naar die blinde man, de blinde man hoefde niet over te steken – Jezus steekt over- en legt hem twee keer de handen op – en zeker komt hij ook ons tegemoet in ons geploeter, nog eens en nog eens en nog eens. Sprekend zijn Vader, die ook nooit opgeeft. Amen.

Anneke de Vries, OCP.Anneke@gmail.com